

До 70-річчя члена-кореспондента НАН України

Володимира Вікторовича Брея

28 жовтня 2023 року виповнюється 70 років відомому фахівцю в галузі гетерогенного кислотно-основного каталізу, члену-кореспонденту НАН України, доктору хімічних наук, професору, директору Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України, головному редактору збірника «Каталіз та нафтохімія» **Володимиру Вікторовичу Брею**.

Після закінчення хімічного факультету Московського державного університету (1976 р) і аспірантури в Інституті фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського НАН України (1981 р), В.В. Брей працював в Інституті хімії поверхні НАН України (1982-2003рр.), в тому числі 17 років заступником директора з наукової роботи. Після захисту докторської дисертації, в 2003 році перейшов до Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України, де очолив відділ гетерогенного кислотно-основного каталізу. У 2005 році йому присвоєно звання професора, а в 2009 р. – обрано членом кореспондентом НАН України (каталіз). З 2017 року В.В. Брей – директор ІСПЕ НАНУ, з 2020 року – головний редактор нашого збірника.

В останні 20 років дослідження В.В. Брея переважно направлені на розробку нових каталітичних процесів для потреб України. Зокрема, спільно ТОВ «Виробнича група Техінсервіс» розроблено нову НРРОа технологію одержання пропіленоксиду з пропілену та пероксиду водню, яку реалізовано в 2020 році на установці потужністю 2 тис. т ПО/рік на Калуському ТОВ «Карпатнафтохім». На основі поновлювальної сировини розроблено також нові процеси одержання біорозкладного лактиду на основі доступного гліцерину, синтезу етилацетату, 1,1-дітоксидетану та бутанолу з біоетанолу та інші. Серед його «фундаментальних» результатів можна відмітити вимірювання значення функції кислотності Гаммета для ряду твердих оксидів за підвищених до 200 °С температур та кореляції між хімічними зсувами $\delta(R^{17}\text{OH})$ та $\delta(R^{13}\text{COH})$ спиртів і їх здатністю до дегідратування та дегідратації. Він є автором понад 170 наукових статей та 30 патентів.

Значну увагу В.В. Брей приділив (спільно з професорами Романом Лебодою та Йолантою Наркевич-Михалек з Люблінського Марії Кюрі-Скłodовської Університету та чл.-кор. НАН України Ю.І. Тарасевичем і академіком НАН України М.Т. Картелем) організації в 1995-2018 роках 16-ти Україно-Польських симпозіумів «Theoretical and experimental studies of interfacial phenomena and their technological applications», більшість з яких було проведено в Любліні, Кракові, Львові та Одесі.

Редколегія «Каталіз та нафтохімія», колеги і друзі щиро вітають Володимира Вікторовича з ювілеєм і бажають доброго здоров'я та нових професійних досягнень.